

Asia: VN/9791/2020

Rikosprosessin tehostaminen

1. Lapsiin kohdistuvien rikosten käsittelyn nopeuttaminen

a) Esitutinnan toimittamista sekä syyteharkintaa ja syytteen nostamista kiireellisesti koskevat ehdotukset sekä pääkäsittelyn pitämistä määräajassa koskeva ehdotus asianomistajan ollessa alle 18-vuotias (ETL 3:11, ROL 1:8a ja ROL 5:13)

Ehdotettu ROL 5:13 on kannatettava, mutta sen toteuttaminen edellyttää lisäresurssia tuomioistuimiin.

b) Edunvalvojan määräämistä esitutkinnassa koskeva ehdotus (ETL 4:8)

-

2. Erityisosaamisen turvaaminen

a) Esitutinnan johdon keskittämistä alle 18-vuotiaita koskevassa esitutkinnassa koskeva ehdotus (ETL 4:7)

-

b) Esitutkintatoimenpiteiden ja tutkinnan johdon keskittämistä erityisen suojelun tarpeessa olevia asianomistajia koskevassa esitutkinnassa koskeva ehdotus (ETL 4:7a)

-

3. Tekniikan hyödyntäminen rikosprosessissa

a) Kuulustelutilaisuuden tallentamista ääni- ja kuvatallenteeseen koskeva ehdotus (ETL 9:3)

-

b) Kuulustelutilaisuuden tallentamisesta todisteena käyttämistä varten koskevat ehdotukset (ETL 9:4 ja OK 17:24)

OK 17:24:n laajennus ehdotetusti on perusteltua, vaikka siihen kieltämättä liittyy esityksen s. 128 viitattuja riskejä näytön arvioinnille. Voi olla tilanteesta riippuen varsin haasteellista ja jossain määrin ristiriitaista avata tällaisia riskejä henkilökohtaisesta kuulemisesta kieltäytymistä harkitsevalle asianomistajalle, mutta tehtävä se on.

4. Esitutkintayhteistyön kehittäminen

a) Tutkintasuunnitelmia koskeva ehdotus (ETL 3:3a)

Tämä ehdotus on erityisen kannatettava osana niiden toimien ketjua, joka mahdollistaa rikosasiassa sen tehokkaan, onnistuneen valmistelun ja jäsentyneen pääkäsittelyn. Myös lisätutkintojen välttäminen on tärkeä tavoite. Se edellyttää myös avustajien sitoutumista ja paneutumista asiaan jo esitutkintavaiheessa niin, ettei myöhemmin tapahdu prosessia pitkittäviä yllätyksiä.

b) Loppulausuntoa koskeva ehdotus (ETL 10:1)

Loppulausuntomenettelyn terävöittäminen on keino, jolla edistetään myös käräjäoikeudessa tapahtuvaa rikosasian valmistelua sekä jäsentynyttä pääkäsittelyä. Tämä linkittyy myös todistelun vastaanottamiseen rikosasiassa siten, että tulevasta todistelun (esim. syytekohtainen tai teemoittain tapahtuvasta) videotallentamisesta saadaan kaikki hyöty valitusvaihetta silmällä pitäen. Avustajienkin sitoutuminen jo loppulausuntovaiheessa tehokkaaseen prosessiin on tärkeää.

c) Esitutkintaviranomaisen ja syyttäjän yhteistyövelvollisuutta koskeva ehdotus (ETL 5:3)

-

5. Sovittelumahdollisuudesta ilmoittamista koskevat ehdotukset (ETL 4:16 ja 4:18)

.

-

6. Ns. putkakuolemia ja poliisin voimankäyttötilanteita koskevat ehdotukset (ETL 2:4 ja 5:1)

.

-

7. Tarve ja edellytykset syyttäjän vaitiolo-oikeudesta säätämiseksi (mietinnön liite 2)

.

-

8. Muut mietinnössä käsitellyt asiat

a) Velvollisuus esitutkinnan toimittamiseen ja selvittämisvelvollisuuden laajuus

-

b) Syyteneuvottelun kehittäminen

-

c) Perusteluvelvollisuus syyttäjän ja esitutkintaviranomaisen sekä tuomioistuimen ratkaisuisa

-

d) Rikosasioiden valmistelu käräjäoikeudessa

-

e) Preklusio rikosasioissa

-

f) Adheesioperiaate

-

g) Uhridirektiivin täytäntöönpano toisessa jäsenvaltiossa asuvien uhrien oikeuksien osalta

-

9. Ehdotusten vaikutukset, mukaan lukien arvio mahdollisesta tuottavuuden lisääntymisestä sekä vaikutukset ICT-järjestelmiin

.

-

10. Muuta

.

Kainuun käräjäoikeus pitää työryhmän kaikkia lakiehdotuksia perusteltuina. Ehdotusten toteuttaminen edellyttää esityksen mukaan merkittäviä resurssilisäyksiä poliisille ja syyttäjälaitokselle ja ainakin jossain määrin myös tuomioistuimiin. Ehdotuksia etenkin esitutkinnan osalta olisi tärkeää edistää ainakin siltä osin kuin resurssitarve voidaan todellisuudessa täyttää.

Rinnemaa Jyrki
Kainuun käräjäoikeus